

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Випуск 3 (50), 2025

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Ризики продовольчої безпеки в умовах невизначеності:
аналітика, управління, прогнозування, фінансово-маркетингові
інструменти мінімізації”*

м. Київ, МАУП, 23 грудня 2025 р.

Київ
2025

Є. А. Степаненко, Г. О. Кузьменко <i>Механізми публічного адміністрування забезпечення продовольчої безпеки в умовах невизначеності</i>	104
Г. О. Кузьменко <i>Консалтинг як інструмент трансформації освітньої політики безпеки в умовах невизначеності</i>	107
А. А. Телендій <i>Інформаційно-аналітична підтримка органів публічної влади у мінімізації ризиків продовольчої безпеки в умовах невизначеності</i>	110
М. В. Шайдулін, А. А. Телендій <i>Адаптація європейських підходів до управління продовольчою безпекою в Україні в умовах невизначеності</i>	113
В. В. Чайка, Н. А. Сіцінський <i>Регуляторні механізми держави у стабілізації продовольчих ринків в умовах невизначеності</i>	116
О. М. Слоневський, Г. О. Кузьменко <i>Механізми міжсекторальної взаємодії у публічному управлінні продовольчою безпекою в умовах невизначеності</i>	119
С. В. Рудь, А. А. Телендій <i>Стратегічне планування у сфері продовольчої безпеки в умовах невизначеності</i>	122
О. О. Оліферук, Н. А. Сіцінський <i>Публічно-приватне партнерство як інструмент зниження продовольчих ризиків в умовах невизначеності</i>	126
О. В. Настенко, Г. О. Кузьменко <i>Система управління продовольчими ризиками в публічному адмініструванні: аналітичний та організаційний виміри в умовах невизначеності</i>	129
А. В. Ігнатенко, Н. А. Сіцінський <i>Ризик-орієнтований підхід у публічному управлінні продовольчими системами в умовах невизначеності</i>	132
О. О. Оліферук, Н. А. Сіцінський <i>Соціально-економічні ризики продовольчої безпеки та управлінські відповіді публічної влади в умовах невизначеності</i>	135
Є. В. Кравчук, Н. А. Сіцінський <i>Державна політика продовольчої безпеки: виклики та управлінські інструменти реагування в умовах невизначеності</i>	138
А. В. Ігнатенко, Н. А. Сіцінський <i>Ризики продовольчої безпеки як об'єкт управлінського аналізу в системі публічної влади в умовах невизначеності</i>	141

значущих продуктів та різких стрибків цін, але потребують балансу між адміністративним втручанням та ринковими стимулами. Перехід до більш гнучких, прозорих та цифровізованих регуляторних підходів дозволить мінімізувати негативні наслідки для виробників, забезпечити доступність продуктів для населення та підвищити загальну стійкість продовольчої системи країни. Подальші дослідження мають фокусуватися на порівняльному аналізі ефективності адміністративних та економічних інструментів регулювання в умовах кризи.

Джерела

1. Державне регулювання продовольчого ринку в умовах воєнного стану. *Економіка АПК*. 2023. № 5. URL: <https://eapk.com.ua/en/article/read/derzhavne-regulyuvannya-prodovolchogo-rinku-v-umovah-voyennogo-stanu>
2. Регуляторні механізми стабілізації продовольчих ринків в Україні. *Аграрна економіка*. 2024. № 3. URL: <https://agroecojournal.org.ua/article/view/2024-3-04>
3. Про схвалення Стратегії продовольчої безпеки України на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 684-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-skhvalennia-stratehii-prodovolchoi-bezpeky-ukrainy-na-period-do-2027-roku-ta-zatverdzhennia-operatsiinoho-planu-zakhodiv-z-ii-realizatsii-i230724-684>
4. Інструменти державного регулювання продовольчого ринку в умовах кризи. *Вісник аграрної науки*. 2023. № 7. URL: <https://agrojournal.org.ua/archive/2023/7/15.pdf>
5. Державне регулювання цін на продовольчому ринку України: проблеми та перспективи. *Економіка та держава*. 2024. № 2. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=2024-2-07>
6. Антикризове регулювання продовольчих ринків в умовах війни. *Публічне управління: теорія та практика*. 2023. № 4. URL: <http://pptk.donnu.edu.ua/article/view/2023-4-07>

О. М. СЛОНЕВСЬКИЙ

здобувач другого (магістерського) рівня освіти, ННІУЕБ

Г. О. КУЗЬМЕНКО

PhD, доцент ННІУЕБ

МЕХАНІЗМИ МІЖСЕКТОРАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Міжсекторальна взаємодія (cross-sectoral coordination / multi-sectoral approach) є однією з ключових умов ефективного публічного управління про-

довольною безпекою, оскільки ця сфера за своєю природою є комплексною та перетинає компетенції багатьох органів влади, рівнів управління, секторів економіки та суспільних інститутів. В Україні, де продовольча безпека зазнає одночасного впливу воєнних дій, енергетичних криз, кліматичних змін, міграційних процесів, глобальних ринкових шоків та соціально-економічної вразливості, ізольоване функціонування окремих відомств призводить до фрагментації зусиль, дублювання та прогалин у реагуванні [1].

Міжсекторальна взаємодія розуміється як системна, структурована та інституційно забезпечена співпраця між різними секторами (державним, бізнесовим, громадським, науковим, міжнародним) та рівнями влади для досягнення спільних цілей продовольчої безпеки. Актуальність теми посилюється необхідністю реалізації Стратегії продовольчої безпеки до 2027 року в умовах тривалої невизначеності та підготовки до масштабного післявоєнного відновлення. Метою даних тез є розкрити сутність міжсекторальних механізмів, їх основні моделі, приклади функціонування в Україні та напрями посилення.

Міжсекторальна взаємодія в публічному управлінні продовольчою безпекою базується на принципах [2]:

- комплексності — охоплення всіх ланок продовольчого ланцюга (виробництво — переробка — логістика — торгівля — споживання — утилізація);
- координації — чіткий розподіл ролей та відповідальності між суб'єктами;
- синергії — досягнення більшого ефекту завдяки об'єднанню ресурсів та компетенцій;
- гнучкості — адаптація форматів взаємодії до поточних викликів;
- прозорості та підзвітності — механізми контролю та громадського моніторингу.

Нормативно-правова основа включає [3]:

- Стратегію продовольчої безпеки України на період до 2027 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 684-р);
- Закон України “Про основи національної безпеки України”;
- постанови КМУ про створення координаційних органів та штабів;
- методичні рекомендації щодо міжсекторальної взаємодії в умовах воєнного стану (РНБО, Мінекономіки).

Сучасна система міжсекторальної взаємодії в Україні включає такі ключові механізми [4]:

- інституційні координаційні органи: Координаційний штаб з питань продовольчої безпеки при Кабміні / Мінекономіки; міжвідомчі робочі групи при Мінагрополітики (з Міненерго, Мінфіном, Мінреінтеграції, Держпродспоживслужбою); регіональні координаційні ради при обласних військових адміністраціях;

- механізми державно-приватного партнерства (ППП): спільні проєкти з відновлення інфраструктури (елеватори, меліорація, логістичні хаби); плат-

форми співпраці з агрохолдингами та переробниками (закупівля до держрезерву, стабілізація цін);

- міжмуніципальна та місцево-центральна взаємодія: меморандуми про співпрацю між ОТГ та центральними органами (локальні програми + державні субвенції); міжгромадські продовольчі кластери та кооперативи;

- громадсько-державні та міжнародні формати: громадські ради при Мінагрополітики та профільних комітетах ВРУ; міжнародні платформи (Grain from Ukraine, Food from Ukraine, FAO Country Programming Framework); спільні проекти з міжнародними організаціями (WFP, USAID, ЄС – технічна допомога + фінансування);

- цифрові та інформаційні механізми взаємодії: єдина цифрова платформа моніторингу продовольчої безпеки (інтеграція даних усіх відомств); Державний аграрний реєстр як інструмент координації між виробниками, державою та допомоговими програмами.

Основні проблеми [5]:

- фрагментарність та відомча конкуренція (розмиті повноваження між міністерствами);
- недостатня інституційна спроможність на регіональному та місцевому рівнях;
- обмежена участь бізнесу та громадського сектору в стратегічному плануванні;
- слабка цифрова інтеграція даних між секторами;
- перевантаження координаційних органів рутинними питаннями замість стратегічних.

Для посилення координації пропонується [6]:

- створити постійно діючий Національний координаційний центр продовольчої стійкості (при РНБО або Кабміні) з чіткими повноваженнями та цифровою платформою;
- законодавчо закріпити обов'язковість міжсекторальних планів на всіх рівнях (національний – регіональний – місцевий);
- розробити типові моделі міжсекторальних угод та меморандумів (держава – бізнес – громади);
- запровадити регулярні міжсекторальні стратегічні сесії та сценарні вправи (щоквартально);
- посилити роль цифрових інструментів: єдина платформа обміну даними, автоматизоване сповіщення про ризики;
- розширити інституційну участь бізнесу та громадського сектору (постійні робочі групи, публічні консультації);
- розвивати міжнародну міжсекторальну співпрацю (з FAO, ЄС, Світовим банком) як модель для внутрішньої координації.

Міжсекторальна взаємодія є невід'ємною умовою ефективного публічного управління продовольчою безпекою в умовах складних, багатопланових викликів. В Україні вона вже демонструє певні успіхи (координаційні штаби, міжнародні платформи, цифрові реєстри), але потребує суттєвого посилен-

ня через чіткіше інституційне оформлення, цифрову інтеграцію, залучення недержавних акторів та перехід від реактивної до проактивної координації. Розвиток цих механізмів дозволить не лише ефективніше протидіяти поточним воєнним та економічним ризикам, а й створити стійку, сучасну модель управління продовольчою безпекою, здатну відповідати викликам майбутнього. Подальші дослідження мають фокусуватися на оцінці ефективності міжсекторальних координаційних органів та механізмах цифрової інтеграції даних у воєнний та повоєнний періоди.

Джерела

1. Про схвалення Стратегії продовольчої безпеки України на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 684-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/pras/pro-skhvalennia-strategii-prodovolchoi-bezpeky-ukrainy-na-period-do-2027-roku-ta-zatverdzhennia-operatsiinoho-planu-zakhodiv-z-ii-realizatsii-i230724-684>
2. Міжсекторальна взаємодія як умова ефективного публічного управління продовольчою безпекою. *Публічне управління: теорія та практика*. 2025. № 1. URL: <http://pptk.donnu.edu.ua/article/view/2025-1-06>
3. Координаційні механізми в системі публічного управління продовольчою безпекою в умовах воєнного стану. *Вісник НАДУ*. 2025. № 2. URL: <https://academy.gov.ua/pages/dop/156/files/2-2025-koordinaciya.pdf>
4. Multi-sectoral coordination for food security and nutrition: lessons from Ukraine. *FAO Regional Office for Europe and Central Asia*. 2024–2025. URL: <https://www.fao.org/europe/publications/detail/en/c/1689123/>
5. Механізми міжсекторальної взаємодії у забезпеченні продовольчої безпеки на місцевому рівні. *Вісник Херсонського нац. технічного ун-ту*. 2025. № 1. URL: <https://khntu.kherson.ua/wp-content/uploads/2025/02/visnyk-1-2025.pdf>
6. Інституційні механізми координації політики продовольчої безпеки в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2025. № 1(40). URL: <https://applaw.net/index.php/journal/article/view/2025-1-05>

С. В. РУДЬ

здобувач другого (магістерського) рівня освіти, ННІУЕБ

А. А. ТЕЛЕНДІЙ

канд. наук з держ. упр., доцент кафедри ННІУЕБ

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ У СФЕРІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Стратегічне планування у сфері продовольчої безпеки є системним процесом визначення довгострокових цілей, пріоритетів, ресурсів та механізмів